

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americu K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petni redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraću.

Godina III.

U Samoboru, 15. lipnja 1908.

B 12

Još o reformi obrtnoga zakona.

Držeći na umu, da je Samobor pretežno obrtničko mjesto, mi smo već u dva navrata progovorili o reformi obrtnoga zakona, koji se ima doskora podastrijeti ug.-hrv. saboru na ustavno pretresanje. — Članci, što smo ih donijeli, pobudili su zanimanje u našem obrtničkom staležu, a da podamo što potpuniji prikaz novog obrtnoga zakona, saopćit ćemo još neke ustanove, koje su od važnosti, a nijesmo ih dosele mogli donijeti. Osvrnut ćemo se na radni odnošaj šegrtâ, na njihov broj i trajanje naukovnog vremena.

Radni odnošaj obrtničkih (trgovačkih) naučnikâ (šegrtâ).

Djeca, koja nijesu navršila 16. godinu, mogu se samo uz održavanje propisa u novom zakonu sadržanih, namjestiti u poduzeća, koja potpadaju pod obrtni zakon, izuzevši ako su zaposleni kao služinčad ili pak u takovom poduzeću, u kojem za izvršavanje radnje nije potrebna redovita poduka, te ako ova radnja nije predmet samostalne obrtne djelatnosti, niti samostalnoga privrednoga zanimanja. U obrtima vezanima na osposobljenje, ne mogu se niti u svojstvu služinskog namjestiti osobe ispod 16 godina.

Ne može držati šegrtâ onaj, koji je radi zločina ili prestupka, počinjenog iz koristoljublja, proti državi ili čudorednosti pravomoćno osuđen i to 3 godine od dana navršene kazne, a koji je dvaputa kažnjen radi ovakovog čina, taj uopće ne smije držati šegrtâ. Ne smije držati šegrtâ onaj, koji tjera na osposobljenje vezani obrt bez majstorskog osposobljenja, niti onaj, kojemu bude to pravo pravomoćnom presudom obrtne oblasti oduzeto.

Iz starih samoborskih vremena.

(Pabiret).

Prije je samoborski magistrat primao pojedine općinare u broj svojih „purgara slav. oppiduma Samobora“. — To je bila velika čast za one, kojima je podijeljeno ovo pravo.

Zapisnici općinski svjedoče, da su ovu čast mnogi tražili, ali i to, da se ovake molbe nijesu riješavale na brzu ruku. Prije nego li je komu podijeljen ovaj naslov, potanko se ispitaio život moliteljev, a istakle i njegove zasluge, koje je imao eventualno za Samobor. U gradskom protokolu zabilježuje se primitak medju „purgare“ zaključkom, koji je imao svoju uobičajenu formu n. pr.

„21.2. 1787., koteri dan prisegal med nas, općinu Samobora varoša Mikula Sučić, pervo budući dvorski Mikučkia, odsada budući naš brat i prisežnik vu varošu našem.“

„1686. In Domo prudentis et circumspecti Georgy Bedechich spravili smo skupa mi i općina i dokončali jesmo skupa, da kojgodu purgar prime vino izmejaškoga da od svakoga vedra bude dužan dati jedan groš; gde bi ga kupil za svoje prave peneze, na kaj bude dužen priseći, tako bude davao od vedra novca dva. I takajbe

Broj šegrtâ.

U koliko ugovor o općenitim uvjetima radnje drugo ne odredjuje, može obrtnik, koji tjera na osposobljenje vezani obrt, ako sam ili sa najviše 2 pomoćnika radi, držati samo dva naučnika, do 4 pomoćnika trojicu, a ako ima pomoćnika preko toga broja, tad ne smije držati više naučnika od polovice broja pomoćnika. Izuzetke može dozvoliti obrtna oblast.

Neoženjeni ili sa zakonitom ženom zajedno ne živući poslodavac ne može malodobnih ženskih naučnika u kuću primati.

Tko može biti šegrtom.

Obrtnim (trgovačkim) naučnikom može uopće biti samo onaj, koji je navršio 12. god., te bar 4 razreda osnovne škole uspješno navršio, ili je u pomanjkanju svjedodžbe po obrtnoj oblasti ispitano, pa ispitno povjerenstvo pronadje, da posjeduje potrebnu izobrazbu.

U obrtima, koji bi mogli biti za malodobne radnike štetni, može se namještenje vezati uz uvjet liječničke pregledbe osoba ispod 18 godina ili uz višu dobu.

Radni odnošaj nastaje samo na osnovu pismenog naukovnog ugovora i ako obrtnik svoje dijete prima u posao; u potonjem slučaju sastavlja se zapisnik pred obrtnom oblastu, koji ima sadržavati sve odredbe, koje roditelja kao poslodavca terete.

Trajanje naukovnog vremena.

Naukovno vrijeme ne može trajati manje od 2, niti dulje od 4 godine, a za one, koji su navršili 4 razreda srednje škole, ne dulje od 3 godine, a ne ispod 1 godine. U iznimnim slučajevima, naročito više dobe naučnika i većih duševnih sposobnosti ili faktično dokazanog praktičnog znanja, može obrtna oblast dozvo-

liti, da se sklopi naukovni ugovor na kraće vrijeme, no nikako ispod 1 godine, odnosno 6 mjeseci.

Naukovni odnošaj računa se od onoga doba, kada je šegrt kao takav stupio u posao.

Ako naučnik uspješno svrši šegrtsku školu prije izmaka ugovorenog naukovnog vremena, može mu obrtna oblast na osnovu mnijenja poslodavca i upravitelja šegrtske škole preostalo naukovno vrijeme oprostiti. Nije li naučnik obavezan na polazak šegrtske škole, može mu obrtna oblast, no najviše jednu četvrtinu ugovorenog naukovnog vremena, oprostiti.

Naukovno vrijeme za izučenje obrta sličnog onom, kojeg je šegrt već izučio, iznosi polovicu od gore ustanovljenoga naukovnoga roka.

U načelu ustanovljenja dužnost je šegrtâ, da nadoknadi vrijeme, koje je izgubio za vrijeme naukovnog vremena, no nije dužan nadoknaditi onda, ako je uslijedila odsutnost od posla bez njegove krivnje i nije za ugovorenog naukovnog vremena od 1 godine trajala više od 2 tjedna; kod duljega ugovornoga vremena tako dugo, da podijeljeno na godine ne otpadne na pojedinu godinu više od mjesec dana. Nadalje onda, kad doduše predleži krivnja šegrtâ, ali odsutnost nije trajala dulje od 1, resp. 2 tjedna, te konačno, ako mu je ovo vrijeme, koje je iz posla izostao oprosteno.

Ako naukovni odnošaj prestane bez krivnje šegrtâ prije navršenog naukovnog vremena, a šegrt je u nauci uznapredovao, imade mu se navršeno vrijeme u srodnoj grani uračunati u naučno vrijeme.

Ako je naučnik školski obavezanik, može se navršenje naukovnoga ugovora ustanoviti tek na rok, kad posljednji tečaj škole navršio.

ako vino vre isadi iz kol, nego iskaže gosponu sudcu ili kojega na to pošlju ali odluče, tako ipso factu bude ga dužan varoški sluga bersašiti i uzeti dva dukata vrednosti.“

1809. tuži Bara Horvat udata Kainić svoga muža radi pijančovanja, kartanja, kugljanja i zlostavljanja. — Samoborski sudac, pošto je Kainiću dokazana krivnja, izrekao je ovu osudu:

„... da ov čas na gajniku vane 15 batin prieti mora, i naposlam, kak brže vu krčme kade pri kartah ili kuglah najden bude, dobi taki 12 batin. I ako se po ove kaštige ne bi hotel zderžati i poboljšati, pošlam pak 12 batin dobi. Ako se još ne bi spokoril i poboljšal, onda vu slavnu varmeglju poslati se ne zamudi.“

Na Blaževo 1719. kad se po starom običaju u gradu Samoboru održavahu „restauracije“ izabrani su medju ostalima „filarkušii“, sa zadaćom, „da budu na piacu pazili na kruh, na meso, na poplate i na vse ostalo.“

Izabrani su i „cavalbari varoški“, koji su imali paziti na sol, na lonce i na „vanjske lude“ pri trgovini.

Prvu voznu štrcaljku dobio je Samobor godine 1822. Načinio ju je Franc Pečko u Zagrebu, koji potpisuje svoje zanimanje kao kotlarski majstor i graditelj svih požarnih štrcaljka.

Ta štrcaljka, koja je još danas na životu (u vatrogasnoj podružnici u Gornjem kraju) stajala je 850 for., a nabavljena je ponajviše dobrovoljnim prinosima općinara.

U sjednicama opć. zastupstva u Samoboru birali su nekoć „Feuerkomisare“ koji su imali dužnost, da pregledavaju ognjišta, dimnjake i kuće, i da otklanjaju za vremena neurednosti, koje bi mogle biti uzrokom požara.

1814. god. bio je takav požarni komisar Georg Valentović, inače ljekarnik. On podnosi te godne „relativ“ o svome pregledanju. Javlja općini, da je prešao svoj dio i najavlja sve one, koji imaju „nezamazane lese, ali ovde govoreće bolte“, kao i one, koji drva suše nad ognjem. Traži da se krivci opomenu, a ako ne će slušati, „vu veliku kaštigu nje spraviti“.

Valentović je u svom uredovanju kod nekog požara doživio i neugodan slučaj. Najavlja ga u svome podnesku, gdje „prosi osebužno Petra Tkalčića ženu telesno kaštigati“, koja se u velikoj pogibelji još nad „poštenim ljudima, koji su braniti k ognju došli, karala i vse za norce i prez pameti zvala“.

Općinski izbori.

Drugi mjesec, kako smo već javili, raspisat će se izbori za novo zastupstvo trga Samobora, čija će perioda trajati tri godine.

Koliko se može već danas opaziti, ljetošnji bi izbori znali biti vrlo živahni. Dosele nije doduše još izdana nijedna listina, ali da će ih biti više, to je sigurno.

Upozorit ćemo i danas na neke ustanove zakona o izboru odbora, koje nijesmo još dosada naveli.

Glasanje je kod izbora osobno i usmeno. Budući da odbornikom može biti izabran samo općinar pripadnik i općinar posjednik, to se glasovi, koji padnu na koga drugoga, smavaju kao da nijesu predani. — Zastupnikom izabran smatra se onaj, za koga je glasala natpolovična većina nazočnih. Ako su glasovi razdijeljeni na korist više kandidata, ponavlja se izbor između dvojice, koji su imali najviše glasova; ako pak imade dvojica ili više njih jednako glasova, uvrštuje se u uži izbor stariji po godinama kandidat.

Proti izboru moći je staviti prigovore u roku od 3 dana.

Veliki porezovnici mogu biti birani samo od velikih porezovnika; od malih ne mogu. Veliki biraju između sebe šestoricu. Mali porez bira u nas dvanaesticu. — Tako naređuje zakon u § 28. o uređenju općina i trgovišta, koji izriekom kaže, da se od ustanovljenoga broja općinskih odborника imade trećina popuniti zastupnicima najviše poreza u općini plaćajućih općinara.

§ 30. gore označenoga zakona naređuje, da se ova trećina popunjuje izborom tako, da se iz poreznih knjiga svi porez u općini plaćajući općinari pronadju i točno popišu, zatim, da se između ovih redom po veličini poreza odluči broj, ravan broju opredijeljenom za opć. odbor, i tada ovaj broj najvećih porezovnika bira između sebe onu ustanovljenu trećinu u općinskoga odbora.

A postoje o tom i načelne rješidbe zem. vlade.

Domaće vijesti.

Prijave ljetovisnih gosti. Po običaju prošlih godina donosit ćemo i ove godine popis gosti, koji k nama stignu na ljetovanje. Ove nam iskaze stranaca dostavlja redarstvo općine, ali moramo na žalost konstatovati, da nijesu bili ni potpuni ni tačni. Svagda je bilo vidjeti ljetovisnih gosti u Samoboru, koji nijesu došli u iskaz naprosto stoga, jer ih stanodavci nijesu prijavljali općini.

Mi smo već upozorili u listu na ove netočnosti, a ove godine činimo to odmah u početku sezone, apelujući i na stanodavce, da vrše svoju dužnost i na naše poglavarstvo, da uzastoji, da se propisi o prijavljivanju gosti bezuvjetno vrše. Jer bolje da nema nikakvih popisa, nego ako su nepouzdati, te se ne može po sigurnim brojevima prosudivati veći ili manji pohod stranaca u nekoj sezoni, budući da bi svako ovako ispredijavanje bilo iluzorno.

Točan popis stranaca vode i izdavaju sva naša ljetovišta i lječilišta, pa ne možemo ni mi biti izuzetkom. To barem ne stoji ništa niti je skopčano s kakvim žrtvama. Treba samo malo dobre volje i održavanje postojećih propisa, pa će otpasti prigovori, koji se danas opravdano ističu s obzirom na pomenute iskaze ljetovisnih gosti.

„Tak ovakva žena“ — završuje Valentović sasma ozbiljno — „je vredna da njoj plemeniti magistratus ne oprosti, drugač još bi mene pri pregledanju dimnjakov z metlum van sterala, ar je prez toga jako gizdava“.

Savjesnost se gospodinu „Feuerkomisaru“ nije mogla da zanijeka. O hrabrosti bi se moglo dakako pr-sumnjati.

Molbu kožara Kelekovića, Vukovića i Kržića god. 1764. na samoborski magistrat već smo donijeli, pa i velike povlastice i pravo nadzora, koje im je općina dala.

Medjutim za 4 godine poslije izgubili su oni svoje pravice i to iz ovih razloga: 1. kačiti kalamera ne će se držati niti poleg nega podplat kalameriti. 2. da kož niti podplat kak potrebno je, hoće vučinjati. 3. da draže podplate predaju nego bi se imali prodavati. 4. da podplat domaćem purgarem ne će dati niti pripravnih hoće držati, napokon 5. da obligaciju svoju za dovoljno činili nisu, kak pred magistratusem vu vremenu davanja dekreta obligovali se jesu.“

Bit će, da su se i drugi kožari utroili protiv gornje trojice, pa i gradski oci uvidjeli, da su im pružili nešto preveliku vlast. Otuda i tako brzi opoziv dekreta.

Pribilježio B. Toni.

Župnik Forko pred sudom. Našem su građanstvu poznati lanjski napadaji g. Forka na urednika našega lista. Mi nismo trebali obeskrepljivati onih navala pred našim čitateljima, jer su i oni sami imali dosta prilike, da se uvjere o poštenom i nesebičnom radu „Samoborskog lista“. Ali smo već onda obrekli, da će naš urednik pružiti prilike g. Forku, da pred sudom dokaže što je u javnosti ustvrdio.

1. o. mj. bila je protiv župnika g. Forka glavna rasprava kod sudb. stola u Zagrebu, na kojoj je uz ostalo imao odgovarati i za uvrede nanesene dr. Juratoviću i kao uredniku lista. Ne treba ni spominjati, da za svoje neosnovane tvrdnje nije mogao pružiti a ma baš nikakih dokaza, pa je time našem uredniku pružena doista najbolja zadovoljština.

Do osude nije došlo, jer je g. župnik Forko izdao očitovanje, koje su mu predložili tužitelji, i u kojem je požalio sve svoje uvrede i napadaje.

Gradjevna dozvola podijeljena je za prigradnju suše kod tvornice sadre na kolodvoru. Prema dogovoru s lokalnom željeznicom obavezuje se tvornica sadre pokriti zgradu materijalom sigurnim protiv vatre, te kod eventualnog požara, koga bi prouzročile iskre iz dimnjaka lokomotive, nema prava spomenuta tvornica tražiti nikakve naknade od željeznice.

Ispiti. U pučkoj školi trgovišta Samobora održat će se ovogodišnji zaključni ispiti ovim redom:

23. lipnja od 8—9 sati prije podne u I. razr. dječaka; od 9—10 sati u II. obospōnom razredu; od 10—11 1/2 u III. obospōnom razredu. — Poslije podne od 3 sata u IV. i V. godištu dječaka i u muškoj opetovnici.

24. lipnja od 8—9 sati u I. godištu, a od 9 sata u IV. i V. godištu djevojčica, pak u ženskoj opetovnici.

Od dana ispita pa do uključivo 29. o. mj. izložit će se u posebnoj škotskoj sobi ženski ručni rad, što su ga ove godine izradile učenice pučke škole.

Upozorujemo općinstvo, naročito naš gospojinski svijet na ovu izložbu ručnih radnja, koje imaju zadaću da uvješte oko i uho, razvijaju ukus, te pobude volju djevojčica za korisnan posao štednju u kući.

U nedjelju 28. o. mj. od 3—5 sati poslije podne održat će se ispit u ovdješnjoj šegrtskoj školi. Za ovo vrijeme izložit će se pismene i crtarske radnje šegrta. — Poželjno je, da naši majstori prisustvuju ispitu, da vide napredak šegrta, te da se uvjere, kako rad šegrtske škole smjera jedino zatim, da šegrta kao budući majstori budu što obrazovaniji i spremniji u svome obrtu.

Približenjem obrtnička školi nestalo bi mnogih predsuda i kr.vog shvaćanja, što ga danas još pojedinci imaju o šegrtskoj školi i njezinim zadacima.

— U ovdješnjoj školi opć. Podvrh bit će ispit u svjema godištima dne 24. lipnja od 3—5 sati poslije podne. Bit će i izložba ručnog ženskog rada, na koju je pristup svakomu slobodan.

Unapredjenje. Perovod. pristav grad. poglav. u Zagrebu, g. Milivoj Reizer izabran je perovodom grada Zagreba. — Srdačno čestitamo našem domorocu.

Mjesnim školakim nadzornikom u Kotarima imenovala je županijska oblast tamošnjeg upravitelja župe g. Josipa Selaka.

Na Tijelovo 18. o. mj. pjevat će „Jeka“ kod sv mise u župnoj crkvi: Kreutzer: „Gospodinov je dan“ Bethoven: „Slava božja“ i Stein: „Ave Marija“.

Spor radi prava paše u Domaslovcu. 3. o. mj. dovedeno je u Samobor po pogoničima i uz asistenciju oružnika mnoštvo blaga, koje je zatečeno na pašu u „Šikavi“, radi koje je nastao spor, jer seljaci drže, da imaju na pašu oni pravo, dok je sud bio protivna mišljenja, i odredio, da „Šikava“ pripada vlastelinstvu. Na stvari je po našim informacijama ovo:

Temeljem vrhovne rješidbe stola sedmorice u segregacionnoj parnici Milana pl. Kiepacha i dr. proti Hamilkaru pl. Praunspergeru i drug. radi odcjepljenja paše i šume, odredio je kr. sudbeni stol kao urbarski sud u Zagrebu odlukom od 11. rujna pr. god. ovršnu predaju razdijeljenih segregacionih objekata još na 15. listopada prošavše godine. Ova je predaja uz intervenciju povjerenika kot. oblasti i ovršena.

Medju razdijeljenim objektima nalazi se kraj Samobora ležeći i grmljem obrasli pašnjak „Šikava“. Unatoč ovršnoj sudbenoj predaji tjerali su seljaci i nadalje svoje blago na pašu u dijelove, koji su sudb. odlukom pripali vlastelinstvu. Tim su se povodom vlasnici gg. dr. Nikola pl. Tomašić, Ema Partaš, Milan pl. Kiepach i Vera pl. Sauer pritužili kod kot. oblasti. Seljaci su nekoji i presudjeni radi toga, ali su ujedno najavili poziv proti presuda i prigovore po svome odvjetniku dr. Aleksandru Horvatu. Ujedno su podnijeli tužbu kot. sudu protiv Nikole pl. Tomašića radi smetanja posjeda pašnjaka „Šikave“, navodeći, da je pašnjak oduvijek u posjedu žitelja Domaslovca, Farkaševca i Hrastine, a njima nije poznato, da je ikada ikomu pripadalo kakovo pravo na taj pašnjak. Taj je tužbeni zahtjev medjutim kao neosnovan odbijen.

Jer se seljaci nijesu okanili paše to je 3. o. mj. rekvirirana iz Zagreba asistencija od 40 oružnika. Kot. predstojnik, načelnik Samobora i Podvrha, te oružnici otputili su se toga dana na pašnjak, gdje su zatekli

silu blaga, koje su pasla sama djeca i žene. Blago je opkoljeno, te ga je dovedeno u Samobor 32 komada.

Steta je na pašnjaku procijenjena sa 560 K u korist dr. Tomašića i pl. Kiepacha.

Dr. Tomašić i pl. Kiepach izjavili su, kako doznajemo, da ne će reflektirati na naplatu počinjene štete, ako se žitelji primire i pokore.

Kasnije je seljacima povraćeno i blago uz jamčevine, te sada vlada u Domaslovcu opet potpuni mir, a ljudi su prestali tjerati blago na „Šikavu“.

Zdravstveno stanje u Samoboru i kotaru od 1.—15. lipnja bijaše u prvoj polovici ovog mjeseca veoma povoljno. U kotaru u nekojim selima još se sporadično pojavljaju pojedini slučajevi upale obušne žlijezde a i u Samoboru samom pojavilo se je nekoliko slučajeva te bolesti, koja je ali u većini slučajeva vrlo lake naravi. Cijepljenje i docijepljivanje boginja obavljeno je u cijelom kotaru, te se prigodom pregledavanja boginja nisu kod djece pokazivale nikakove komplikacije.

Dr. K.

Za Šmidhenov spomenik prispjeli su nadalje ovi prinosi:

Gdja. Vanda pl. Tompa, posjednica u Repišču K 10. — G. Ivo Budi 20 filira nadjenih u mesnici.

Ukupno K 1020

Prije iskazano K 65109

Ukupno K 66109

Dalnje prinose prima g. Franjo Švarić.

Odsutni vojno-stavni obavezanici. Iz našega kotara nalazi se danas odsutan 661 stavni obavezanik. Od ovih se većina nalazi u Americi.

Pokosili mu pšenicu. Mafi Zlodiju, žitelju u Sv. Nedjelji, pokosio je neko zlobnim načinom na polju pšenicu u površini od četvrt rali. Nanesena mu je šteta od 60 K. — Zlodi sumnja na neke suseljacane, koji imaju s njim prijepornu raspravu kod kot. suda, pa su mu nakon izlaza iz sudnice zaprijetili, da će mu pšenicu pokositi, i da ne će od nje kruha trošiti. Osumnjičeni odbijaju od sebe svaku krivnju.

Čudo od brzjava. Primili smo pritužbu od jednog sugradjana, komu je ovih dana predana brzjava u 11 sati noću, koja je primljena na brzjavnom uredu u Samoboru nešto iza 5 sati poslije podne. Trebalo je dakle 6 sati, dok je iz pošt. ureda dospjela do naslovnika. — Zasad bez komentara.

Neugodni gosti. U posljednjem smo broju prigovorili čestim posjetima cigana u Samoboru i upozorili mjerodavne faktore, da spriječe ovo cigansko hotkarenje po našim ulicama.

Sada se naše poglavarstvo obratilo na općinu Podvrh s molbom, da ona obavijesti glave ciganskih obitelji u svome području da je ciganima zabranjeno svako zadržavanje na teritoriju trgovišne općine. Na sajmove u Samobor mogu cigani dolaziti samo uz pismenu dozvolu poglavarstva, a ako koji imade obaviti u Samoboru kak posao, nije mu dopušteno uzimati sa sobom i svoju obitelj.

Vidit ćemo, da li će ta odredba odvratiti cigane od Samobora ili će trebati i oštrijih mjera, da se oduče od stare navike.

Biciklist povozio djevojčicu. Neki biciklista vlasnik kotača br. 2213 iz Zagreba, povozio je Rambergovoj ulici Baricu Brunović, djevojčicu od 12 god. iz Domaslovca. Srećom nije zadobila većih ozljeda, osim nekoliko ogreбина na vratu.

Proti neopreznom biciklistu podnesena je prijava.

Mali oglasnik. Da poslužimo općinstvu, koje oglašuje, te mu pružimo prilike, da može uz neznatnu cijenu omajje oglase uvrštavati u naš list, uvodimo od budućega broja „Mali oglasnik“.

Oglas u malom oglasniku stajat će 60 fil za jedno uvrštenje. Ako mal oglas prelazi 15 riječi, stoji svaka dalnja riječ 2 fil. više.

Pristojbe za mali oglasnik plaćaju se unaprijed u upravi našega lista.

Iseljivanje i povratak iz Amerike. Glasom naredbe zem. vlade od 27. svibnja saopćeno je, da se radničke prilike u Saveznim državama američkim nijesu dosada poboljšale, a nije nađe, da će u skorom vremenu gospodarski zastoj u rečenim državama prestati. Jer se pak događa, da neki ovdášnji žitelji mole da bi se njihovi u Ameriku otputovavši radnici na zemaljski trošak natrag u domovinu povratili, upućene su općine, da svakog, tko traži putovnicu za Ameriku, poduče o radnim prilikama u Americi. Ujedno mu imaju saopćiti, da putuje na vlastitu pogibelj, te da se njegovoj molbi, da se kući povrati na zem. trošak, ne će moći da zadovolji.

Škola u Mirnovcu. Odbredbom zem. vlade ima se u Mirnovcu osnovati opća pučka škola za sela Mirnovec, Slava gora, Kladije i Rakovica Mala i Velika.

Obuka će u toj školi započeti 1. rujna 1908., a natječaj za popunjenje učiteljskog mjesta raspisat će se na svršetku ovoga mjeseca. Nužne školske prostorije imaju se prirediti do 15. kolovoza.

Zapalila se drva. U šumi „Dubrava“ zapalila su se na dosada nepoznati način drva, priredjena za palenje ugljena. Izgorjelo ih 40 hvati, a nanoseno je time štete do 800 K trgovcu Oskaru Saueru iz Zagreba, koji je bio vlasnik tih drva.

Za tramvaj do samoborskog kolodvora. Kako doznajemo sve općine, koje leže uz željezničku prugu Samobor—Zagreb, obratile su se na zemaljsku vladu s predstavkom, neka bi se ona zauzela kod ministarstva trgovine, da se električni tramvaj u Zagrebu dovede u svezu sa kolodvorom.

I željeznička uprava poduzela je ponovo korake, da se ovom skroz opravdanom zahtjevu učovolji, a pozvala se i na mnijenje i predstavku trgovačko-obrtničke komore, koju je ova u svoje vrijeme podnijela u ovom predmetu.

Nadamo se, da će se pravedni zahtjevi uvažiti, te zadovoljiti bitnim interesima općinstva, koje se služi našom željeznicom i bez obzira na to, što dr. Amruš sudi o „jednoj mrtvoj pruzi“, koja mu — usuprot svog mrtvila — ne da mirno spavati, naprosto stoga, jer vidi, da tim pravcem putuju Zagrepčani u — Samobor.

Iz Rakov-potoka. O školskim prilikama u tom selu već je donio „Samob. list“ nekoliko dopisa. Istakla se u njima potreba proširenja škole u dvorazrednicu, a bilo je i posve opravdanih tužbi na stan tamošnje učiteljice, koji je skroz vlažan i nepodesan za stanovanje. Medjutim su ovi glasovi ostali glas vapajućega u pustinji. Kot. predstojnik g. Ključec učinio je tomu kraj. Pohodivši školu i upozoren na školski stan uvjerio se i sam, da ovaj ni u kojem pogledu ne odgovara svojoj namjeni, pa je odredio, da se taj stan jednostavno napusti, a učiteljici dade stanarina, koja joj po zakonu pripada, ako joj ne može dati općina prikladna stana u naravi. Ova odredba kot. predstojnika naišla je na opće odobravanje.

Nesreće uslijed nevremena. 5. lipnja digao se silan vjetar u okolici Kerestina. Oko 1 sat poslije podne orkan je postao tako bijesan, da je do temelja porušio sušu vlastelina Artura Spitzera u Kerestincu, vrijednu 6000 kruna.

Tom je zgodom nastradao mladi seljak Stjepan Vojvodić, koji se je u taj čas desio u suši. Ostao je na mjestu mrtav. On je oženjen i bez djece.

Suša je po izjavi provizorovoj bila osigurana. Istoga se dana podigla oluja i u Stupniku, te je vjor srušio sušu ondješnjeg krčmara Bože Tkalića, vrijednu 1400 K. Od ljudi, srećom, nije niko nastradao.

Ustao s mrtvačkog odra. Josip Peleš iz Vel. Lipovca, br. 8, starac od 73 godine, poboljšavao je od neke želučane bolesti. Prije nekoliko dana pozlilo mu žestoko, legao u krevet, uzdahnuo nekoliko puta i najednom nije odavao više nikakva znaka života. Umro pa umro. Drukčije i nije niko mogao da sudi. To se zbililo oko 9 sati ujutro. Ukućani ga stavili na odar i javili u župni stan na Rudama, da je starac Peleš predao Bogu dušu. Odzvonilo mu i na umiranje, a seljaci uzeli iz crkve propelo i križevu, da ih odnesu u kuću mrtvikovu. Medjutim iza 2 sata poslije podne najednom se stao mrtvac micati, otvorio oči i počeo drhturiti od užasa videći, kamo je dospio. Jadni starac nije više progovorio ni riječi, na čas je sjeo i uz ženu, a zatim mu je jače pozlilo, te ga morahu spremiti opet u krevet. Živio je još čitav drugi dan i dočekao 11. sat u noći. Onda je ponovno zatvorio oči i izdahnuo dušu. Pokopali su ga 11. o. mj.

Ubila je krava. Mara Vlašček, seljakinja u M. Gorici, opć. Sv. Nedjelja, pastira je kravu o užetu, koje je na svojoj nesreću, opasala oko struka. Najednom se krava uplašila i dade u bijeg, prebaci jednu seljakinju i vukla je tako dulje vremena za sobom, tako te je Mara zadobila teških ozljeda na glavi. Od ovih je ozljeda i umrla nekoliko sati kasnije. Nesrećna seljakinja navršila je istom 31. godinu.

Kradje. Kovač Ignac Širanović iz Horvata, opć. Sv. Martin, prijavio je, da se napio u krčmi Tome Babića u Rakovpotoku i da mu je istoga dana netko iz džepa ukrao 98 K gotova novca.

Slučaj je prijavljen kr. kotarskom sudu u Samoboru.

Na štetu krčmara Ignaca Striploška ukrala je ciganka Jelena Blach iz Weiza u Gornjoj Austriji 12 K u njegovoj krčmi u Stražniku. — Uhićena je i predana sudu.

Seljaku Martinu Vitku u Farkaševcu, br. 16, ukradeno je iz pritrvorene komore raznog odijela te nešto sitnog novca, sve u vrijednosti od 59 K 20 fl.

Na dopis gradskog poglavarstva u Zagrebu izvidilo je ovdješnje oružništvo u mjestu Hrašćini, opć. Podvrh, da je na štetu Petra Bernsteina i sinovi u Zagrebu ukrao Mijo Teišman 27 kg učinjene kože u vrijednosti od 200 K. Teišman je uhićen i predan kr. kot. sudu.

Umrla u Samoboru od 1—15 lipnja: Juro Hočevar, 68 god., Slapnica, upala pluća. — Filip Jakopc, 14 dana, Draga, slaboba. — Mijo Novak, 52 god., Samobor, kijanet mozga. — Aloja Štengl, 1 sat, Draga br. 10, slaboba.

Društvene vijesti.

Društvo za poljepšanje Samobora pristupilo je kao podupirajući član gosp. dr. Marković, kr. kot. sudac u Samoboru. — Darovali su g. Josip Fittler i K, a gđa Eliza Paredschneider uplatila je 12 K kao pristojbu za smještenje zastora pred gostionicom prema zaključku trg. zastupstva od 14. proš. mjeseca.

Pripomoćna zadruga zakazala je svoju godišnju skupštinu za 14. o. mj. Izvijestit ćemo o njoj u idućem broju.

Očitovanje.

Potpisani izjavljujem ovim, da su svi moji napadaji i uvrede, nanesene gg. Mirku Kleščiću i dru. Miji Juratoviću i njihovom zavodu u Samoboru u mojim listovima te u 130. broju „Hrvatske“ od 1907. potekle samo iz neupućenosti i naglosti. Priznajem, da sam im time nanio nepravdu, te stoga sad ovaj cijeli sukob iskreno žalim sve to u ime istine te u dobro Samobora.

Fr. Forko.

Učiteljska skupština u Samoboru.

„Učiteljsko društvo za grad Zagreb i okolicu“ održalo je svoju proljetnu skupštinu u Samoboru 4. o. mj.

Sastanku je prisustvovalo do 40 učiteljskih lica, a vidjeli smo učitelja i učiteljica kako iz bijeloga Zagreba, tako i iz obližnjih mjesta Čučerja, Gračana, Granešine, Markuševca, Rudeša, Stenjevca, Šestina, Vrapča, zatim iz Kraljevca, kot. Pisarovina i t. d. — Iz Samobora i njegova kotara bilo je učiteljstvo u lijepom broju zastupano.

Skupština se održala u vijećničkoj dvorani trgovišnog poglavarstva, koju je u tu svrhu ustupio s najvećom pripravnosću načelnik g. Čop.

Predsjednik društva g. I. Granec pozdravio je skupštinare srdačnim govorom i stavio na dnevni red raspravu o pitanju, što ga je zadao Savez: „Kako bi se prema potrebama današnjega vremena imalo udesiti obrazovanje pučkoga učiteljstva?“ — O ovoj je točki raspravljao zagrebački učitelj Armin Podešva. Iza pomno sastavljene rasprave predložio rezolucije, u kojima je stavio zahtjev, da se opće obrazovanje učiteljstva odijeli od stručnoga. Prvo mu imadu pružiti srednje škole, a stručno obrazovanje neka učiteljski kandidati pribavljaju na dvogodišnjoj visokoj pedagoškoj školi, koja se ima osnovati na sveučilištu Franje Josipa I.

Protiv prijedloga kao preuranjenog govorio je zagreb. učitelj Julije Varžička, a za prijedlog Podešvin g. Vjekoslav Košćević, dokazujući, kako današnji golemi napredak pedagoške znanosti bezuvjetno traži, da se učitelji obrazuju na sveučilištu.

Iza odluke debate došlo je između Košćevića i Varžičke do sporazumka, te su predložili ovu rezoluciju:

Učiteljsko društvo za Zagreb i okolicu uvjereni su, da je sveučilište jedino mjesto, u kome se može steći potpuno znanstveno-pedagoško obrazovanje pučkoga učiteljstva. — No dok se to mogne provesti, traži ovo učiteljsko društvo, da učiteljska škola spremi učiteljske kandidate, da steknu pravo na polaženje sveučilišta kao redoviti slušači.

Napose se traži, da ovaka učiteljska škola od 4 godišta osposobljava za učiteljsku službu na nižim i višim pučkim školama, opetovnicama i šegrskim školama.

Prije nego bi se reforme provele, odlučno se zahtijeva, da se uredi pravni i socijalni položaj, te poviši plaća učiteljstva u onoj visini, koju imadu ostali činovnici jednake kvalifikacije.

Ovaj je zaključak prihvaćen jednodušno. U 1 sat imali su učesnici objed u „Pensionu Samobor“, a poslije podne su neki pošli na izlet u Mokrice, a drugi pohodili Anin-dol.

Ljepota Samobora i okoline, pak uređenje i čistoća mjesta i perivoja učinila je na skupštinare najljepši utisak.

Gospodarstvo.

Bolest krumpira.

Razne su poljske biljke podvrgnute i raznim bolestima. Pa i krumpir imade bolesti, koje mu mogu jako naškoditi u razvitku, te prouzročiti, da krumpir ne dozrije, ostane voden ili tvrd, te lako gnjije već u zemlji, a još više kasnije u zim i podrumu ili gdje se već čuva. Tu bolest prouzročuju obične gljivice kao peronosporu (medljika) na trsu, te se kod razvitka bolesti krumpira pojave isti znakovi te iste posljedice kao kod trsa. Kad se peronospora pojavi na trsu, lišće se počne zarana sušiti, trs zaostaje u svom razvitku, te se uslijed toga jagode groždja ne mogu razvijati i dozreti, već ostanu tvrde, kisele i nedozrele. Isti su pojavi i kod koruna. Kad se peronospora pojavi na krumpiru, početka postanu samo nekoli listovi crni, te izgledju kao sagnjiti. Ako je vrijeme kišovito i toplo, može se za kratko vrijeme bolest tako brzo raširiti, da postane sve lišće i cima na krumpiru crna, počine venuti i izgledja kao gnjiva i suši se. Posljedica je toga, da se krumpir u zemlji ne može dulje razvijati i dozreti, ostane tvrd, i dobije smeđe ili crne pjoge, te jako lako počne gnjiti.

Ta se bolest pojavljuje na krumpiru od lipnja do kolovoza, osobito kada je mokro i toplo vrijeme.

Gljivicu, koja se nalazi na lišću i cimi može vjetar dalje širiti, te prouzročiti, da će se čitav jedan kraj, gdje je krumpir posadjen, ovom bolesti okužiti.

Kiša može i gljivice s lišća i cime ispirati tako, da dodju u zemlju do gomolja, te se okuži i gomolje. Takav krumpir nesamo da ne dozrije, da ostane tvrd i rado gnjije, nego nije valjan ni za sjeme, jer je već bolešću okužen. Gljivice naime, koje uslijed kiše dodju na korun, prezime u očima krumpira, te se u proljeće počnu množiti i širiti po stabljici (cimi) i lišću, čim krumpir počne tjerati. Mjeseca lipnja, ako je dovoljno kiše, te uopće mokro, pojave se one u takovoj množini, da lišće i stabljike počnu propadati i sušiti se.

Gdje bi se ta bolest na krumpiru pojavila, mora se upotrijebiti isto sredstvo, kao kod peronospore na trsu, t. j. mora se korun škropiti sa jednakom rastopinom modre galice i vapnom. Čim bi se bolest na krumpiru opazila, mora se odmah škropiti, da se zapriječi dalje širenje i da se spasi ono, što je još zdravog. Drugi put se ima zaškropiti 3 ili 4 nedjelje kasnije, da lišće i cima ne propadnu prije, negoli korun dozrije. Ako se pak ta bolest već prije koje godine pojavila, te je mogućnost, da je krumpir, koji se je za sjeme upotrijebio, od bolesti okužen, mora se prvi put krumpir škropiti prije cvijeta, a drugi put poslije cvijeta, da se bolest uzmogne zapriječiti. — t.

Naši obrtnici i izložba u Pragu. Vijećnici obrtnog o.sjeka trgovačko-obrtničke komore zagrebačke polaze iz Zagreba na posjet praške izložbe u subotu, dne 11. srpnja t. g. s večernjim vlakom preko Nagykanizse i Beča. Njima se pridružuju i izaslanici obrtnog zbora u Zagrebu. Dolazak u Prag sjutra dan u večer. Tamo će se zadržati tri dana, a povratiti se po volji. Ovomu se izletu mogu priključiti i drugi obrtnici, ako se pravodobno pismeno prijave kod zagrebačke komore. Vozne su cijene iz Zagreba preko Nagykanizse u Prag i natrag bez obzira na vrstu vlaka, uporabom voznih svešćica (Rundreisebillets) ove: 1. Zagreb-Beč-Prag II. razr. K 10396. — 2. Zagreb-Beč II. razr., a Beč-Prag III. razr. K 8184. — 3. Zagreb-Beč-Prag III. razr. K 5928.

Svim cijenjenim gg. mušterijama, prijateljima i znancima, s kojima se nijesam mogao osobno oprostiti, kličem ovim putem, srdačni s Bogom.

Samobor 11. lipnja 1908.

Stjepan Strmolli.

Broj 405/1905.

Oglas dražbe.

Kr. kot. sud u Samoboru daje na znanje, da će se dne 26. lipnja 1908. u 3 sata poslije podne kod ovoga suda održati javna dražba jedne srebrne ure sa lancem.

Kr. kotarski sud.

U Samoboru, 4. lipnja 1908.

Kr. kotarski sudac:
Dr. Marković.

Broj 198/1904.

Oglas dražbe.

Kr. kot. sud u Samoboru daje na znanje, da će se dne 26. lipnja 1908. kod potpisanoga suda u 3 sata poslije podne održati javna dražba Anker-Remontoar ure br. 257.221.

Kr. kotarski sud.

U Samoboru, 4. lipnja 1908.

Kr. kotarski sudac:
Dr. Marković.

Izvršno stolno i okretno piće jest ljekovita rudna voda.

LASINJA

Zastupstvo prodaje lasinjske vode za Samobor, preuzeo je potpisani, te je preporučuje svima, koji vole izvršnu rudnu i ljekovitu vodu.

E. Presečki, trgovina mješovite robe.

NOVO!

ŠVICARSKA

8 dana iduća ura

dobiva se kod

IVANA SUDNIKA

urara u Samoboru,

3 godine jamstva.

Skladište naočala i svjetla
Popravec ura, zlatnine i
naočala obavljaju se brzo
i točno.

Mali oglasnik

Jedno uvrštenje u „Mali oglasnik“ stoji 60 filira. Svaka riječ u malom oglasu koji prelazi 15 riječi stoji 2 filira više. Mali oglasi plaćaju se unaprijed.

Slastičarna „Hotel-Pension-Samobor“ Prima narudžbe svih vrsta torte, poslastica, kremova, parfait i sladoleda. U istoj slastičarnici zgotavlja se i kefir-mlijeko. 4.—

Naočale i cvikeri prodaju se i popravljaju kod I. Sudnika, urara u Samoboru. 3.—

Pokućvo

Najbolje i najjeftinije

Pokućvo

I. hrvatska
stolarska i tapetarska
obrtna i vjersijska
udruga

kao član zem. sred. vjer. u druge.
ZAGREB, Marija Valerija ul. 10, Nikolićeva 2.
Domaći proizvod.
Polakšice u plaćanju.

Pokućvo

Kašalj
izlječi

tko
svoje zdravlje voli.
6245 not. ovjer. svjedodžbi
dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih
prsnih Karamela
sa tri omorike.

Liječnici su ih prokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, nahudama, sluzavosti, naniadi ždrijela te kašlju trj-pavcu. — Svješće po 2 i 40 fil., svežanj 80 fil. — Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČIĆA
lijecarnica k zlatnom anđelu u Samoboru.

NOVOSTI! PATENT ALBUM!
(11 različitih slika samoborskih) koje su složene u formi razglednice sa vanjskom slikom starog grada samoborskog od g. 1776., te se može cijeli album poslati sa poštarinom od 5 filira. Cijena je albuma samo 30 filira a dobije se u tiskari S. Šeka.

Kuća u Rambergovoj ulici
br. 34 prodaje se. Može se dati i u najam na jednu godinu sa bašcom ili bez nje.
Poblize kod Ivana Kudečke, slastičara u Zagrebu, Marija Valerija ulica br. 4. Telefon br. 432.

Stara renomirana i dobro poznata tvrtka E. Presečki u Samoboru preporučuje sl. općinstvu svoje izvrsne
štrcaljke za vinograde i sumporače najnovijeg i najboljeg sustava. Zatim pravu austrijsku galicu, sumpor i rafiju (liče) najbolje vrste. Cijene vrlo umjerene.

SKLADIŠTE
svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština
PODRUŽNICA
R. A. SMEKAL
ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.
Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu. te je okretanje nepotrebno.
Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Oglas.

Daju se u najam u Samoboru, Gajeva ulica broj 18. **prostorije za dućan s potpuno uredjenim namještajem, eventualno s robom ili bez nje.**

U istom je lokalu već prije preuredjenja postojao dućan, dok je samo mjesto vanredno prikladno za trgovinu, jer Gajeva ulica — uslijed preuredbe — ima dobru budućnost, a glavni je prolaz kroz nju na sajam, gdje se održavaju svake subote sajmovi sa svinjama, te više godišnjih sajмова s marvom.

Za razvitak trgovine u spomenutom lokalu od velike je važnosti i ta okolnost, što je u neposrednoj blizini ured pogl. upr. općine Podvrh, koja broji 10.000 duša. Poblize se upitati kod vlasnika I. Levičara, Samobor, Gajeva ulica 18.

Šumska uprava gospoštije MOKRICE

ovime obznanjuje, da imade na prodaju veliko skladište svake vrste mekog i tvrdoga

gradjevnog i gorivog drva

Drvo se prodaje uz najjeftiniju cijenu.

Dalje obavijesti daje

ANDRO NAGODE, Starogradska ulica broj 11.

Ondje se nalazi i skladište drva.

Veliki izbor pomodnih tkanina i svile, delaina, šarenih kretona, zefira za pranje, platna i šifona. Rublje za gospodu i gospodje, nogavica, čarapa, rukavica. Bluza, joupona, pojasa, kravata, kišobrana, čipaka, vrpca, nakita za haljine, tkanina za pokućvo, garnitura za krevete, popluna, sagova, čipkastih i vunjenih zastora.

Opravica i pregačica za djecu. Potpune opreme za novorođenčad od najjeftinije do najfinije vrsti uz strogo stalne cijene kod skladišta platnene i pomodne robe „CORSO“
ALBERT BRUCKNER -- ZAGREB
Ilica broj 22. — Ugao Bregovite ulice.

OGLAS.

Od posjeda Giznik i Zagrebčica prodat će se pojedine čestice
svake srijede i subote

u poslovnici gospoštije u Gizniku u 9 sati prije podne, a prodat će se čestice u općinama

Domaslovec, Strmec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Molvice,

i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Giznik.